PINZELLADA CULTURAL RELACIONADA AMB EL

2ª Etapa: St. Vicenç de Castellet – St. Benet de Bages

MONESTIR DE SANT BENET DE BAGES

És una antiga abadia benedictina del terme municipal de Sant Fruitós de Bages, a la comarca del Bages. És un dels conjunts monàstics més interessants del país, amb elements que van des del Romànic de l'època fundacional fins al Modernisme, passant pel Barroc. Situada molt a prop de la confluència de l'antic camí ral que anava de la ciutat de Manresa a Vic,

Els arxius del monestir s'han conservat, fet que permet seguir bé la seva història. Fou fundat el 960 a iniciativa dels esposos Sal·la (de la família dels vescomtes de Conflent) i Ricarda (dama osonenca, vídua del vescomte de Bas), que el dotaren econòmicament i el feren alçar en una de les seves propietats.

El mateix fundador va obtenir en un viatge a Roma la tutela papal, alhora que va portar les relíquies de sant Valentí, ja venerat a la zona, que esdevindria copatró del monestir. El primer abat fou el que havia sigut encarregat fins llavors de dirigir l'obra i que tenia cura de les terres, Abbó, conegut des del 967. L'església fou consagrada el 3 de desembre del 972 amb l'assistència dels bisbes Fruià de Vic, el bisbe Guisad d'Urgell, el bisbe de Barcelona, i amb la presència del comte Borrell de Barcelona, a més de membres de la família dels fundadors, que llavors ja havien mort.

La comunitat estava formada per dotze monjos, el segon abat fou Adalbert que fou expulsat vers el 993 després d'una nefasta actuació.

El 999, Almansor en una de les seves incursions devastava el Bages, el monestir fou saquejat i en el que morí el seu abat Seniofred. El 1002 s'elegeix l'abat Ramió, canonge de Sant Pere de Vic, el primer que no formava part de la família fundadora i amb el qual s'inicià una etapa de redreçament del monestir. La seva actuació en el seu llarg abadiat d'uns trenta anys és lloada i aconsegueix redreçar el monestir.

El 1125 es pateix el segon atac dels musulmans, aquesta vegada dels almoràvits, que destrueixen bona part del conjunt. Això propicià la reconstrucció del monestir, en especial de l'església, que havia quedat pràcticament reduïda als seus fonaments. Després de l'ensurt, el monestir va viure una època de gran prosperitat i el 1212 fou consagrada la nova església i es construí el claustre que ha perdurat. L'any 1336 el recinte fou emmurallat

L'any de la terrible Pesta Negra, el 1348, la comunitat va desaparèixer gairebé del tot. Anys més tard s'iniciaren noves construccions com el nou palau abacial (el Palauet), la infermeria, el celler i altres dependències.

A les acaballes de l'edat mitjana, el monestir va viure una situació de debilitat econòmica i institucional. Durant la segona meitat del segle XIV es trobà amb dificultats per mantenir bona part del seu patrimoni, alhora que la seva potestat jurisdiccional era sovint qüestionada i trepitjada per diferents senyors i autoritats limítrofs del territori. Les dependències monàstiques es trobaven força deteriorades. Aquesta dinàmica de decadència quedà superada durant els anys d'abadiat de Pere Frigola (1554-1576). Aquest període comportà el renaixement espiritual, cultural i econòmic del monestir, i va coincidir amb el període de redreçament de l'economia i demografia catalanes que es produí al llarg del segle XVI. Amb la mort de l'abat Frigola el 22 d'octubre de 1576, el monestir restà sense abat i altra vegada es veié abocat a una situació crítica. Les seves rendes disminuïren i la comunitat tingué problemes de subsistència. Paral·lelament, el monestir de Montserrat necessitava un monestir més o menys proper per poder-lo dedicar a col·legi benedictí i desplaçar-hi una petita part de la seva comunitat, que aleshores era força nombrosa.

El 1593, a petició de Felip II, el monestir va perdre la seva independència i fou unit a Santa Maria de Montserrat, segons una butlla papal de Climent VIII.

El 1633, el monestir pateix un incendi que va cremar els retaules de l'església, va ennegrir les parets i consumí una bona part de la biblioteca i altres dependències. L'any 1671 i el monestir es converteix en un centre d'acollida dels monjos d'edat avançada de Montserrat. El 1835 la llei de desamortització de Mendizábal va obligar els ordes religiosos a abandonar les seves possessions, que va posar a subhasta pública. El lloc fou adquirit el 2 de gener de 1907 per la família del pintor Ramon Casas que el va rehabilitar com residència pròpia. El 2000 descendents dels Cases venen el monestir a la Caixa de Manresa que ha restaurat el conjunt i que el 2007 va inaugurar un complex conegut com a Món Sant Benet.